

PŁACENIE (87) *sb n*

a jasne; -e- : -é- *SarnStat* (58:1); -é (5), -e (1) *SarnStat* (5:1); -ę- (2) *GórnRozm*.

sg N płacenie (9); -é (2), -e (1) *SarnStat* (2:1), -(e) (6). ♦ *G* płacenią (37); -å (34), -(a) (3). ♦ *D* płaceniu (12). ♦ *A* płacenié (5); -é (3), -(e) (2). ♦ *I* płaceniem (5); -ém (4), -em (1) *SarnStat* (4:1). ♦ *L* płaceniu (17). ♦ *pl A* płacenią (2).

Sł stp, Cn notuje, Linde bez cytatu.

Uiszczanie należności, dawanie za coś pieniędzy lub towaru określonej wartości; solutio JanStat, Cn; exsolutio Cn [w tym: czego (63)] (87) : slusna rzecz sie im sdalo abi vsthawa korunna thak okolo placzenia iako okolo siedzenia w wiezi na dnie okolo dowodu o glowe i na rani prziiiali ZapWar 1545 nr 2646; Płacenie nákladów wedle práwá i wedle zwyczaju. GroicPorz oo3, cc4v [2 r.], dd2v; UstPraw K3; GórnDworz Hh7; [kmieć] Nie ieft wolen od dawania dziesięćin/ áni od płacenia czyńszow ModrzBaz 89; Montwil Gimbutowic [...] poczał o łobie przemyśláć/ iákoby fię mógł [...] z płacenia onych łyk y winnikow do Kijowá wyfwbodzić. StryjKron 265, 577 marg; A ieřliby Marfzałek w płaceniu rzeczy y targowého z miáry wyřtěpowáć/ niechay máią moc Rády [...] to miárkowáć SarnStat 312, 209, 273 [2 r.], 312, 442, 822 (12).

płacenie z czego [= od czego] (2): ná płaceniu dwu grofzu z káždego łanu mamy przeřtawáć SarnStat 351 [idem] 910.

płacenie komu (8): Vrzędnik ma mieć ořobny regeřtr rządzienia czełádzi y płacenia im GostGosp 16; płacenia pewného ładowi w tey źiemii niémáľz/ y owfzem ieřt řzláchtá od pámiętného wolná. SarnStat 822, 350, 363, 476, 892, 928, 1152.

*płacenie ile (12): GórnRozm Hv; Zá gránice nie ma wieřdz Król woýřká: y do tego nie ma ich wieřdz áni płaceniem piáći grzywien *super haftam* áni prořbą SarnStat 301, 131, 132, 350 [2 r.], 351, 353 (11).*

W połączeniu z nazwą zobowiązania pieniężnego [w tym: czego (25), za co (2)] (27): ModrzBaz 89; ZapKóścier 1582/33; WujNT 72; A to łámo rozgrániczenie okolo płácenia wiárdunków zá dziesięćinę [...] iź ma trwáć/ pořtánowiliřmy SarnStat 188; áby [...] Sędžia w płaceniu przerzeczoného pámiętného nád cztérzy grofze wyćięgáć y bráć nie řmiał SarnStat 817, 188, 343 [3 r.], 350, 351, 353 (24).

*W przeciwstawieniu: »płacenie ... wyciąganie« (1): Abowiém kupcy między łobą niech záchowáią řtáry zwyczaj w płaceniu y w wyćięgániu řwych długów [*in solvendis et repetendis eorum debitis JanStat 1034*]. SarnStat 276.*

W charakterystycznych połączeniach: płacenie cla (3), czynszu, dani (2), dziesięćiny (2), membran, minut, myt (4), nákladów (2), pámiętnego, poboru (5), podatku (2), podymnego (3), podwod, posagu, posług, winy, żółdu; płacenie za dziesięćinę, za podatki (3); płacenie podkomorzom (2), żołnierzom; płacenie u sądu (2); płacenie wedle prawa (2); ku płaceniu powinny; w płaceniu niedbały.

Zwrot: »ku płaceniu przyciřniony; w płaceniu ucisnáć« (3;1): kmiećie ku płaceniu nam tákowychže grořzów Prářkich zá podatki náľzé przez Poborce náľzé niech będá przyciřnieni. SarnStat 407 [idem 350, 888], 343, 350, 888.

Wyrażenia: »płacenie długów (*a. długu*)« (8): POżytek InwentarzÁ ten ieft/ iz dziedzic ktory go vczyni nie moze być vciążon w płaceniu długow zmarłego *GroicPorz* ee4v, r, cc4v *marg*, oo; *ActReg* 119; *SarnStat* 276, 694, 1233.

»płacenie głów, zabitych« = *kara pieniężna za zabójstwo* (5:1): A co lię płacenia zabitych tycze: ieft tego wiele przyczyn/ dla ktorých to poştánowiono *GórnRozm* E2v; niechay miedzy chłopy płacenie głów będzie/ y Máýdeburſkie práwo [...] niech przy nich zoştanie *GórnRozm* E4, E2v, E3v, E4v [2 r.].

»od płacenia wolny (*a. wolen*) [*w tym: wolen i wyjęt*] (5)]; wolność od płacenia« [*szyk* 13:6] (18;1): pan Iakub od placzenia them czassem ma bycz wolen *ZapWar* 1548 nr 2668; pokoy broniącey ſie ftronie [...] ma być nákazan przes Sądowny wyrok/ y od płacenia do tąd ma być wolna/ áż krewni zmarłego Práwem tego będą dochodzić *GroicPorz* 113v; *ModrzBaz* 89; *WujNT* 72; ieſliże Miáľtá nád Morżem ſiedzące będą wolné przez práwo od téy płacey: tedy téż Mieſzczanie [...] od płacenia takowego tymże ſpoſobem niech będą wolni y wyięci *SarnStat* 1111, 343 [2 r.], 350, 353, 694, 892 (15).

Szereg: »płacenie i pieniądze« (1): mieſzczanie Sądeczcy [...] ſól przerzeczoną zá takim płaceniém y pieniádzmi [...] w Zupách náľzych Bocheńſkich kupowáli *SarnStat* 966.

Przen [czyje] (1) : Toż tho mądrego płacenie/ Skłádác ná Boſkie zrzádenie *BierEz* Cv.

Synonim: *opłata*.

Cf **NIEPŁACENIE, PŁACIĆ**

DDJ